

[לגלח את שער ראשו] **עד מלאת הימים אשר יזיר לך קדש יהיה** [השער שלך] (7) גדל **פרע שער ראשו** ["פרע שער" הוא גידול של שער, כלומר: קדוש יהיה שער ראשו לענין שיגדלנו]. (8)

ג. איסור הנזיר מליטמא למתים:

כל ימי נזרו, מכל אשר יעשה מגפן היין מחרצנים [הם הגרעינין] ועד זג [הם הקליפות שמבחוץ] (5) **לא יאכל**.

ב. איסור התגלחת לנזיר:

כל ימי נדר נזרו, תער (6) **לא יעבר על ראשו**

7. בגמרא קדושין נו ב למדו מממה שנאמר "קדוש יהיה" ששער הנזיר אסור בהנאה.

8. כתב רש"י: ואין "פרע" פחות משלשים יום; וכונתו היא למה שאמרו בניזיר ו ב: "עד מלאת הימים" שומעני מיעוט ימים שנים [ויהיה שיעור סתם נזירות שני ימים], תלמוד לומר: "קדוש יהיה גדל פרע", אין גידול שער פחות משלשים, והיא שיטתו של רבי יאשיה, ורבי יונתן באותה ברייתא למד דין זה מפסוק אחר.

ובגמרא נזיר ה א למד רב מתנא דין זה מלשון "יהיה" שהוא בגימטריא שלשים, ובר פדא למד דין זה כנגד נזיר נזרו האמורים בתורה שלשים חסר אחת"; ומבואר בגמרא שם שחלוקים הם בדין, שלפי רב מתנא שיעור סתם נזירות הוא שלשים יום, ואילו לבר פדא שיעור סתם נזירות הוא עשרים ותשעה יום, וקימא לן כרב מתנא.

ב. ויתכן עוד בכונת רש"י שנתכוין לדין המבואר בניזיר דף לט א "גילח או שגילחוהו ליסטים סותר שלשים יום", והטעם הוא משום שצריך לגדל שער של שלשים יום כדי לקיים מצות תגלחת כמבואר בתוספות שם; אלא שמדברי התוספות שם נראה, שדין שלשים יום לגבי דין זה, הוא דין אחד עם "סתם נזירות שלשים יום", והיינו שצריך הוא שיעור גידול שער של סתם נזירות, כדי לקיים מצות תגלחת.

ג. כשם ש"סתם נזירות" היא שלשים יום, כך אמרו חכמים שאין נזירות פחותה משלשים יום,

משרת ענבים לא ישתה", והיינו משום שלא מצאנו בתורה לאו מפורש על יין אלא במה שאמרה תורה "וכל משרת ענבים לא ישתה", וראה בזה ב"קהלות יעקב" נזיר סימן ח.

5. כתב רש"י: "זג, הם הקליפות שמבחוץ שהחרצנים בתוכם כענבל בזוג", לכאורה משמע שרצונו לומר שה"זג" נקרא על שם ה"זוג" [וכן הבין ב"שפתי חכמים"], וצריך ביאור, שלא מצאנו במקרא לשון "זוג", ואם כן תלי תניא בדלא תניא; ובניזיר לד ב במשנה, נחלקו בה תנאים איזה הוא הפנימי ואיזה הוא החיצון, ונתן רבי יוסי [המפרש כמו רש"י] סימן לדבר: "שלא תטעה, כזוג של בהמה, החיצון זוג והפנימי ענבל", [ראה שם בתוספות], ובודאי שלזה נתכוין רש"י.

6. א. לאו דוקא "תער", אלא ללמד שאינו עובר בלאו אלא אם כן קצצה מעיקרה כמו תער ואפילו תלשה בידו, הכי קיימא לן להלכה, ונחלקו בדבר רבי יאשיה ורבי יונתן בגמרא לט ב, ולדעת רבי יונתן שם אינו עובר אלא בתער ממש.

ואם לא גילח כעין תער, אף שלא עבר בלאו מכל מקום ביטל מצות עשה דקדוש יהיה גדל פרע שער ראשו", כך סבירא ליה לרבי יאשיה שם; אבל לדעת רבי יונתן, כל שלא גילח בתער ממש אינו עובר בלאו ואינו מבטל עשה.

ב. אפילו גילח שערה אחת בלבד הרי הוא לוקה, נזיר מ א.